

Management antibiotické politiky v lůžkovém zdravotnickém zařízení

Tomáš Látal

Den otevřených dveří oddělení klinické mikrobiologie a parazitologie a otevření ATB střediska
Příbram, 11. října 2004

Definice

- Antibiotická politika (AP)
souhrn normativních opatření pro účinné a bezpečné používání antibiotik (v humánní i veterinární medicíně).
- Management AP (MAP)
proces tvorby a udržování prostředí, ve kterém dotčené subjekty účinně dosahují zvolených cílů.
 - plánování
 - organizování
 - personalistika
 - vedení
 - kontrolování

Vize a poslání

Funkční multioborový tým kompetentně zajišťující v lůžkové zdravotnické instituci a její spádové oblasti:

- podmínky pro účinné, bezpečné a ekonomické používání antimikrobních přípravků,
- omezování vzniku a šíření rezistentních mikroorganismů.

Cíle MAP

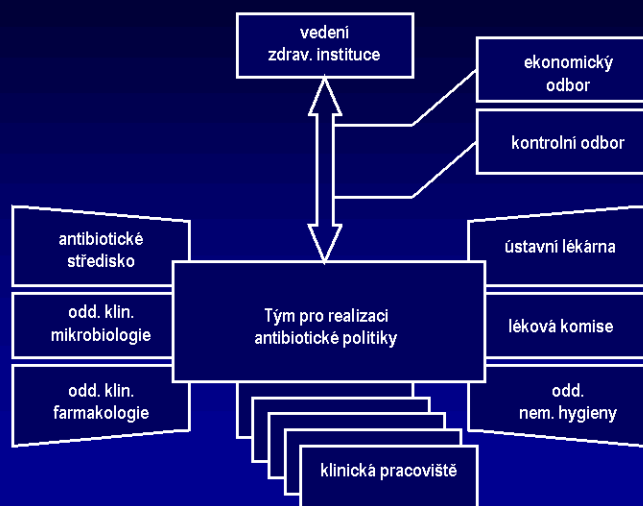

- ve vztahu k poskytované zdravotní péči
 - racionalita léčby
 - snížení výskytu infekčních onemocnění
- ve vztahu k indikátorům kvality zdravotní péče
 - snížení výskytu NI, morbidita, mortalita, OD, DDD/OD, ...
 - benchmarking
- ekonomické cíle
 - snížení nákladů
 - nákladová alokační efektivita

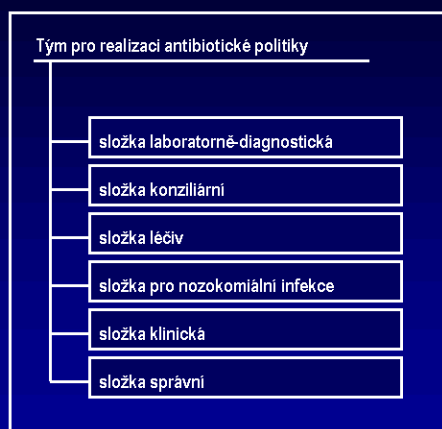
Cíle nechtě jsou naplňovány především prostředky a mechanismy odborně relevantními, systematickými, restriktivními, intervenčními, kontrolními a pokud možno nesankčními.

Tým v organizační struktuře zdravotnické instituce

Členění týmu

Procedury a nástroje řízení AP

laboratoř	validní mikrobiologická laboratorní diagnostika
nakládání s ATB	kategorizace ATB pozitivní list ATB pravidla pro používání ATB konzultace racionální ATB terapie dohled nad spotřebou ATB intervence do preskripce a preskripčních návyků farmako-ekonomické analýzy
bakterie, C/R	surveillance bakteriální rezistence prostředky nemocniční hygieny dohled nad výskytem nozokomiálních infekcí
ostatní	správná ošetrovatelská praxe ekonomické nástroje vztahy k farmaceutickému průmyslu kontinuální vzdělávání

Definice kompetencí

	Vedění, koordinace a kontrola Mikrobiologická diagnostika	Kategorizace ATB	Pozitivní list ATB	Pravidla používání ATB	Konzultace ATB terapie	Surveillance rezistence	Dohled nad spotřebou ATB	Farmakoekonomické analýzy	Prostředky nem. hygieny	Ekonomické nástroje	Kontinuální vzdělávání
Vedoucí týmu	x										
Konzultant antimikrobní terapie	∞	x	x	x	x	x	x	∞			x
Klinický mikrobiolog	x	x		x	x	x					x
Infektolog		x	x	x	x						
Klinický farmakolog		x	x	x			x	x			x
Farmaceut		x	∞				x	x			
Klinik - operační obory		x	x	x				∞			
Klinik - neoperační obory		x	x	x				∞			
Klinik - intenzivní péče		x	x	x				∞			
Klinik - pediatr/neonatolog		x	x	x				∞			
Nemocniční hygienik - epidemiolog	∞					x			x		x
Specialista pro dohled nad NI						x					
Specialista na ekonomicko-právní probl.		∞		∞	∞			∞		∞	
Informatik	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞			∞
Dokumentační pracovník		∞	∞	∞	∞	∞	∞	∞			

Příklad specifikace (klinický mikrobiolog)

Náplň práce, zodpovědnost za	1. zajištění dostupnosti validní mikrobiologické diagnostiky 2. zajištění souladu kategorizace antimikrobních přípravků a pozitivního listu antimikrobních přípravků s <i>in vitro</i> testováním citlivosti bakterií k antimikrobním přípravkům 3. zpracování pravidel pro selektivní sdělování výsledků mikrobiologických vyšetření a zařazení těchto pravidel do metodiky práce mikrobiologického oddělení 4. zajištění pravidel dostupnosti mikrobiologických výsledků pro konzultanta antimikrobní terapie 5. vytvoření pravidel pro mikrobiologické vyšetřování vzorků pro surveillance bakteriální rezistence 6. vzdělávací činnost v oblasti bakteriální rezistence pro VŠ a SŠ zdravotnický personál
Minimální vzdělání	klinický mikrobiolog s ukončenými povinnými postgraduálním vzděláním v základním oboru, nejméně 6 let odborné praxe, se zkušenostmi v problematice antimikrobních přípravků a rezistence
Působnost v týmu	trvalá
Frekvence působení	trvalá - ad. 6 dočasná, při změně - ad. 1., 2., 3., 4., 5.
Pracovní úvazek	0,2
Specifikace dosažitelnosti	1 osoba do 1 dne osobně a/nebo telefon
Zastupitelnost kým	klinický mikrobiolog
Zastupitelnost koho	klinický mikrobiolog infektolog epidemiolog specialista pro dohled nad nosokomiálními infekcemi
Systemizace	1 osoba / zdravotnickou instituci
Zodpovědnost komu	vedoucímu týmu

Účinnost nástrojů MAP

Nástroj	Účinnost
Validní mikrobiologická laboratorní diagnostika	řádná detekce fenoménů rezistence, možnost kvantitativního pohledu na změny v bakteriální rezistenci
Kategorizace ATB	zvýšení preskripce ATB z kategorie „volné“, omezení preskripce ATB z kategorie „vázané“ o 10 % v počtu indikací
Pozitivní list ATB	snížení nákladů na ATB prostou generickou substitucí o 2,5 % ve fin. vyj.
Pravidla pro používání ATB	omezení preskripce ATB o 5 - 10 % ve finančním vyjádření
Konzultace racionální ATB terapie	omezení preskripce ATB o 10 % v počtu indikací (nemocnice), omezení preskripce ATB o 30 - 50 % v počtu indikací (ambulantní praxe)
Surveillance bakteriální rezistence	získání přehledu o míře bakteriální rezistence, info pro vypracování pravidel profylaktického a iniciačního podání ATB
Dohled nad spotřebou ATB	získání informací o míře a profilu spotřeby ATB
Farmako-ekonomické analýzy	snížení výdajů na ATB o 3 % ve finančním vyjádření
Dohled nad výskytem NI	detekce 90 % epizod NI, snížení výskytu NI o 15 %, snížení průměrné délky hospitalizace o 4 dny u 15 % pacientů z celkového počtu pacientů postižených NI před intervencemi
Prostředky nem. hygieny	
Správná ošetrovatelská praxe	
Ekonomické nástroje	omezení celkových nákladů na ATB (rozsah nelze predikovat)
Kontinuální vzdělávání	účinek ani rozsah nelze predikovat

Závěry I.

- východiska AP - léková politika státu
 - problém - neexistence řádné a komplexní legislativy
- realizace AP - (pouze) vlastní odpovědnost každé zdravotnické instituce =>
 - nestandardní postupy
 - neuvážené nakládání s ATB
- dostupnost operativních nástrojů AP
- modely řízení - různé
 - multioborový tým pro AP - vhodný nástroj
- (zaručená) nákladová efektivita
- pozitivní dopady na zdravotní stav jednotlivce i populace a ekonomiku systému poskytování zdravotní péče (měřitelnost ???)
 - na modelové analýze lze demonstrovat, že tým je nákladově efektivní i ve své „maximální“ variantě

Závěry II.

- vyjádřené úspory (účinnost) nejsou konečné, podstatný profit je realizován také v jiných, než finančně vyjádřitelných jednotkách:
 - zlepšení kvality a délky života
 - zkrácení doby pracovní neschopnosti
 - udržování příznivé míry bakteriální rezistence
 - dlouhodobé udržování funkčnosti ATB přípravků

=> kategorie =>

- přesah jedné zdravotnické instituce
- globální význam i cena

... děkuji za pozornost ...

Karel Machovec